Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001177

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дякон Дмитро Валерійович

2. Dmytro V. Diakon

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6826-7455

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 122

Назва наукової спеціальності: Комп'ютерні науки

Галузь / галузі знань: інформаційні технології

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Інформаційні технології

Дата захисту: 29-05-2026

Спеціальність за освітою: комп'ютерні науки

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13147

Повне найменування юридичної особи: Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору

Код за ЄДРПОУ: 26022051

Місцезнаходження: Чоколовский бульвар, Київ, 03186, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору

Код за ЄДРПОУ: 26022051

Місцезнаходження: Чоколовский бульвар, Київ, 03186, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 82.15.09

Тема дисертації:

1. Інформаційна технологія моделювання сталого розвитку локальних соціально-економічних систем
2. Information Technology for Modeling the Sustainable Development of Local Socio-Economic Systems

Реферат/анотація:

1. Об'єктом дослідження є процеси сталого розвитку локальних соціально-економічних систем. Метою роботи є створення нової інформаційної технології моделювання сталого розвитку локальних соціально-економічних систем в умовах невизначеності, що дозволить підвищити обґрунтованість відповідних управлінських рішень. В роботі використані методи системного, інтелектуального та статистичного аналізу даних, експертного оцінювання; для моделювання процесів, пов'язаних з розвитком локальних соціально-економічних систем – методи ймовірнісно-статистичного та економіко-математичного моделювання, аналізу та прогнозування часових рядів, регресійного аналізу, багатовимірних розподілів; для розроблення інформаційної технології – методи системного аналізу, підтримки прийняття рішень, багатокритеріального аналізу, байєсівського підходу, сучасні методи оброблення даних, отриманих з різних джерел; для побудови практичних реалізацій – методи та засоби проектування і реалізації систем підтримки прийняття рішень,

прикладне програмування. Розроблена інформаційна технологія призначена для використання на локальному рівні системі управління регіональним розвитком, але може бути використана й для розв'язання окремих задач підтримки прийняття рішень на рівні району та регіону. Запропонований підхід може бути використаний у відповідних системах підтримки прийняття рішень, зокрема, підприємств, що мають багатогалузеву виробничу структуру. Новизна: вперше: розроблена інформаційна технологія моделювання сталого розвитку локальних соціально-економічних систем, яка вирізняється гнучкістю, адаптивністю та універсальністю; розроблена методика прогнозування сталого розвитку локальних соціально-економічних систем, яка вирізняється застосуванням ланцюгів Маркова у сценаріях формування ЛСЕС; запропоновано архітектуру інформаційної технології моделювання сталого розвитку ЛСЕС. Отримав подальший розвиток: метод використання різнорідних даних, отриманих з різних джерел для побудови індексу сталого розвитку; методика побудови математичних моделей соціально-економічних та екологічних процесів розвитку ЛСЕС. Удосконалено: методику обґрунтування розвитку локальних соціально-економічних систем; методику оцінювання параметрів математичних моделей. Результати роботи використано у роботі виконкому Уманської міської ради у процесі розроблення пропозицій щодо цифровізації роботи відділу економічного розвитку, інфраструктури та житлово-комунального господарства, а також у процесі підтримки прийняття рішень при розробленні Прогнозу бюджету уманської міської територіальної громади на 2026-2027 рр. та підготовці пропозицій щодо розвитку підприємництва Умані, а також – у навчальному процесі Уманського національного університету. Сфера використання - державне та публічне управління, місцеве самоврядування.

2. The object of the research is the processes of sustainable development of local socio-economic systems. The aim of the work is to create a new information technology for modeling the sustainable development of local socio-economic systems under conditions of uncertainty, which will allow to increase the validity of relevant management decisions. The work uses methods of systemic, intellectual and statistical data analysis, expert assessment; for modeling processes related to the development of local socio-economic systems - methods of probabilistic-statistical and economic-mathematical modeling, analysis and forecasting of time series, regression analysis, multivariate distributions; for developing information technology - methods of system analysis, decision support, multi-criteria analysis, Bayesian approach, modern methods of processing data obtained from various sources; for building practical implementations - methods and tools for designing and implementing decision support systems, applied programming. The developed information technology is intended for use at the local level in the regional development management system, but can also be used to solve individual decision-making support tasks at the district and regional levels. The proposed approach can be used in relevant decision-making support systems, in particular, in enterprises with a multi-sectoral production structure. Novelty: for the first time: an information technology for modeling the sustainable development of local socio-economic systems has been developed, which is distinguished by flexibility, adaptability and versatility; a methodology for predicting the sustainable development of local socio-economic systems has been developed, which is distinguished by the use of Markov chains in the scenarios for the formation of LSES; an architecture for the information technology for modeling the sustainable development of LSES has been proposed; Further development has been made of: a method for using heterogeneous data obtained from various sources to construct a sustainable development index; a methodology for constructing mathematical models of socio-economic and environmental processes of LSES development. Improved: a methodology for substantiating the development of local socio-economic systems; a methodology for estimating the parameters of mathematical models. The results of the work were used in the work of the Executive Committee of the Uman City Council in the process of developing proposals for the digitalization of the work of the Department of Economic Development, Infrastructure and Housing and Communal Services, as well as in the process of supporting decision-making in the development of the Budget Forecast of the Uman Urban Territorial Community for 2026-2027 and the preparation of proposals for the development of entrepreneurship in Uman, as well as in the educational process of the Uman National University.Scope of use - state and public administration, local self-government.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Інформаційні та комунікаційні технології

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Пашко А., Дякон Д. Застосування ланцюгів Маркова для розроблення сценаріїв розвитку локальних соціально-економічних систем. Електронне фахове наукове видання «Кібербезпека: освіта, наука, техніка», 2025. Том. 3. №31, С.559–569. https://doi.org/10.28925/2663-4023.2025.31.1039
- 2. Шолохов О. В., Дякон Д. В. Застосування марковської моделі у інформаційній технології формування локальної соціально-економічної системи. Екологічна безпека та природокористування, 2025. Вип. 4. № 56. С. 186-200. https://doi.org/10.32347/2411-4049.2025.4.186-200
- 3. Bidiuk P., Prosyankina-Zharova T., Diakon V., Diakon D. The improvement of the intelligent decision support system for forecasting non-linear non-stationary processes. Technology Audit and Production Reserves, 2023. Vol. 4. № 2(72). P. 37–46. https://doi.org/10.15587/2706-5448.2023.286516 (Scopus)
- 4. Дякон Д. В., Просянкіна-Жарова Т. І. Проблеми застосування інформаційних технології у міжвідомчій співпраці в сфері реагування на різні загрози й надзвичайні ситуації. Інформаційно-комунікаційні технології та сталий розвиток // Колективна монографія за матеріалами XXI Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 14-16 листопада 2022 р.) / За заг. ред. С.О. Довгого. – К.: ТОВ «Видавництво «Юстон», 2022. С. 107-110. https://itgip.org/wp-content/uploads/2022/12/2022-12-06_UDK_book_Monografia_48x210.pdf
- 5. Терентьєв О. М., Просянкіна-Жарова Т.І., Дякон Д. В. Застосування засобів опрацювання неструктурованих даних у задачах прогнозного моделювання. Сучасні інформаційні технології управління екологічною безпекою, природокористуванням, заходами в надзвичайних ситуаціях: виклики 2021 року // Колективна монографія за матеріалами XX Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 04-08 жовтня 2021 р.) / За заг. ред. С.О. Довгого. – К.: ТОВ «Видавництво «Юстон», 2021. С. 161-168. https://itgip.org/wp-content/uploads/2021/10/1_zbirka_2021.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: державне та публічне управління, місцеве самоврядування.

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U109211; 0123U104136

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Просянкіна-Жарова Тетяна Іванівна

2. Tetiana I. Prosyankina-Zharova

Кваліфікація: д. т. н., доц., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9623-8771

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору

Код за ЄДРПОУ: 26022051

Місцезнаходження: Чоколовский бульвар, Київ, 03186, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нескородєва Тетяна Василівна

2. Tatyana V. Neskorodeva

Кваліфікація: д. т. н., професор, 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2474-7697

Додаткова інформація:
https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218242548;https://orcid.org/0000-0003-2474-7697;https://scholar.google.com/citations?user=XmShM6EAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цюцюра Микола Ігорович

2. Mykola I. Tsiutsiura

Кваліфікація: д. т. н., професор, 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4713-7568

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васянін Володимир Олександрович
2. Volodymyr O. Vasianin

Кваліфікація: д. т. н., с.н.с., 01.05.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4046-5243

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=6507111909

Повне найменування юридичної особи: Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору

Код за ЄДРПОУ: 26022051

Місцезнаходження: Чоколовский бульвар, Київ, 03186, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кряжич Ольга Олександрівна
2. Olga O. Kryazhych

Кваліфікація: к. т. н., с.д., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1845-5014

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору

Код за ЄДРПОУ: 26022051

Місцезнаходження: Чоколовский бульвар, Київ, 03186, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Калюх Юрій Іванович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Калюх Юрій Іванович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Дякон Дмитро Валерійович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна